

12. 1. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přiměřená výše výživného pro děti bohatých rodičů aneb ani kapsy nadstandardně vydělávajících rodičů by neměly být bezedné

Právě dnes, kdy poměrně často dochází mezi rodiči nezletilých dětí k rozvodům a rozchodům, získává otázka výživného a vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi na významu a stává se stále častěji předmětem diskusí. Vedle samotného svěřením dítěte do péče je pak nejožehavější problematika rozsahu výživného a stanovení výše, v jaké by měl rodič dítěti výživné poskytovat. Pokud navíc rodič dítěte oplývá nadstandardními příjmy, nabývá otázka určení výše výživného, v jaké by měl takový nadprůměrně vydělávající rodič svou vyživovací povinnost vůči dítěti plnit, daleko širších rozměrů. Otázkou smyslu a účelu výšky výživného se koncem loňského roku zabýval ve svém nálezu též Ústavní soud.[1]

Rodičům vzniká vyživovací povinnost k dítěti ex lege a trvá do té doby, dokud se děti nejsou schopny samy žít. Pro stanovení rozsahu výživného jsou pak ve smyslu § 913 odst. 1 OZ rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Soudní praxe a literatura pohlíží na výživné právě jako na zabezpečování všech odůvodněných potřeb oprávněného, a to jak potřeb hmotných (ošacení, školní potřeby atp.), tak i potřeb nehmotných (typicky vzdělání, kulturní rozvoj dítěte atd.) S ohledem na § 917 OZ lze pak za odůvodněné potřeby dítěte považovat i tvorbu úspor.

Současná právní úprava vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem upouští od spotřebního pohledu na výživné. Samotný § 915 odst. 1 OZ pak explicitně uvádí, že dítě má právo na zásadně stejnou životní úroveň rodičů a že toto právo dítěte podílet se na životní úrovni jeho rodičů dokonce při určování výše výživného předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte. Životní úroveň lze vymezit jako určitý stupeň uspokojování hmotných i duchovních potřeb a jedná se ve své podstatě o kategorii socioekonomickou, velmi úzce související s celkovými majetkovými poměry subjektu.[2] Pro účely zjištění životní úrovně je třeba zohlednit nejen faktický příjem rodičů a celkovou hodnotu jejich majetku, ale rovněž způsob života, který v posuzované době vedou. Jak totiž sám Ústavní soud ve svém nálezu uvádí, je nezbytné rozlišovat mezi životní úrovní skutečně realizovanou a potenciální, tedy umožněnou příjmy, resp. obecně majetkovými poměry povinného rodiče.

Měřítko životní úrovně

Rozhodovací praxe obecných soudů stejně jako Ústavní soud považuje za správné, pokud je rodiči s nadstandardními příjmy stanoveno i nadstandardně vysoké výživné, nicméně jeho výše by měla mít určité limity reflektující skutečný smysl a účel výživného. Smyslem výživného je totiž především

zajistit dítěti srovnatelné podmínky s těmi, jaké by mělo, kdyby spolu jeho rodiče i nadále žili a řádně se o ně starali.

Proto při zkoumání kritéria shodné životní úrovně nestačí přihlídnout pouze k nadstandardním majetkovým poměrům povinného rodiče, které by mu potenciálně sice dovolovaly vést vysoce nákladný život, ale též k životní úrovni, kterou tento rodič skutečně realizuje, a stejně tak k současné životní úrovni nezletilého. Ta by se totiž ani po rozpadu rodiny neměla změnit k horšímu.

Měřítka shodné životní úrovně tedy rozhodně nelze chápat tak, že by mezi majetkovými možnostmi povinného rodiče a stanovenou výší výživného pro oprávněné dítě měla existovat přímá úměra. Pokud by tomu tak bylo, mohli bychom dovedeno ad absurdum uvažovat, že by pro dítě za určité situace bylo finančně výhodnější vyrůstat mimo tradiční rodinu, v níž je povinnému rodiči, s ohledem na jeho extrémně vysoké příjmy, stanoveno výživné výrazně přesahující částky, jaké by na dítě v rámci odpovědné výchovy skutečně vynakládal, kdyby k rozpadu rodiny nedošlo. Případně by byl povinný rodič nucen hradit výživné, které by dítěti umožňovalo vyšší životní úroveň, než jakou rodič skutečně dosahuje dle svého rozhodnutí.

Právo rodiče vychovávat své dítě

Už ze samotného čl. 32 odst. 4 LZPS vyplývá, že péče o děti a jejich výchova je právem rodičů a § 858 OZ navazuje vymezením rodičovské odpovědnosti jako souhrnu povinností a práv rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj. V procesu výchovy dítěte a vytváření jeho světonázoru a hodnot je role rodiče zcela nezastupitelná a rodiči toto právo své dítě vést k určitým obecně uznávaným společenským standardům nelze upřít.

Je to tedy právě rodič, kdo by své dítě měl naučit hodnotě peněz, vštípit mu, že se o svůj úspěch musí přičinit a že nic není zadarmo. Rodič však k tomu, aby své dítě mohl vést k finanční gramotnosti, musí mít právo rozhodnout, s jakým množstvím finančních prostředků bude jeho dítě disponovat. Přemrštěná výše výživného určená soudem pouze na základě nadstandardních majetkových možností povinného rodiče by totiž popírala samotný smysl a účel výživného a velmi pravděpodobně vedla k deformaci základních životních hodnot takto nadstandardně vyživovaného dítěte. Připustit ovšem nelze ani opačný extrém, kdy by nadstandardně vydělávající rodič chtěl své děti vychovávat k příliš asketickému způsobu života.

Závěr

Nepopiratelným pozitivem § 915 odst. 1 OZ je vnímání výživného, jehož výše již není určována pouze jako finanční částka, kterou je dítě schopno za měsíc racionálně spotřebovat. Hledisko shodné životní úrovně rodičů a dětí však nesmí být aplikováno izolovaně bez přihlídnutí k racionálním a mravním aspektům. Nejlepší zájem dítěte totiž nelze zúžit pouze na stránku jeho materiálního zajištění prostřednictvím excesivně stanovené výše výživného, ale je třeba vždy poměřovat materiální a nemateriální hodnoty.

Navíc už ze samotného sousloví „rodičovská odpovědnost“ jasně vyplývá, že je to právě rodič, kdo by měl do tohoto poměrování největší měrou zasahovat a své dítě vychovávat k finanční gramotnosti. Ústavní soud proto s ohledem na čl. 32 odst. 4 LZPS uvedl, že i výše výživného poskytovaná nadstandardně vydělávajícími rodiči by měla mít určité hranice. Ústavní soud tyto hranice konkrétně neurčuje ani nestanovuje proceduru, jakou by mělo k jejich výpočtu dojít, nicméně připomíná, že jsou to právě rodiče, kdo mají právo do procesu rozhodování o těchto hranicích zasáhnout. Je ovšem evidentní, že si obecné soudy nemohou vystačit s výpočtením určitého procenta příjmu povinného

rodiče.

Mgr. Veronika Tomanová,
advokátní koncipientka

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

-----
[1] Nález IV. ÚS 650/15.

[2] Švestka, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek II. Praha: Wolters Kluwer a. s., 2014, k § 915.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)